

XУ(4Укр)300.7
ї-90

КОНДОР

Руденко О.М.
Козюра І.В.
Ткаленко Н.В.
Маргасова В.Г.

ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

навчальний
посібник

Міністерство освіти і науки України
Чернігівський національний технологічний університет

Руденко О. М., Козюра І. В.,
Ткаленко Н. В., Маргасова В. Г.

ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

навчальний посібник

*Рекомендовано Вченою радою
Чернігівського національного технологічного
університету*

Київ 2016

УДК 352.071(477)

ББК 67.300г22

Р 83

Рекомендовано до друку Вченою радою Чернігівського національного технологічного університету (протокол №3 від 28 березня 2016 р.)

Рецензенти:

Іваницька О. М., доктор наук з державного управління, професор (Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»)

Куц Ю. О., доктор наук з державного управління, професор (Харківський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України)

Навчально-наукова серія: «Публічне управління та адміністрування».

Започаткована НДІ публічного адміністрування та менеджменту Чернігівського національного технологічного університету в 2015 році. Випуск 2.

Р 83 Руденко О. М., Козюра І. В., Ткаленко Н. В., Маргасова В. Г.

Історія та теорія місцевого самоврядування : навч. посібн. /
О. М. Руденко І. В. Козюра, Н. В. Ткаленко, В. Г. Маргасова. –
Київ : Кондор-Видавництво, 2016. – 226 с.

ISBN 978-617-7458-10-3

В навчальному посібнику висвітлюються питання сутності та основних понять місцевого самоврядування, історичні аспекти його становлення і розвитку, сучасні зарубіжні моделі місцевого самоврядування та практики діяльності місцевої влади в зарубіжних країнах, сучасна теорія і практика місцевого самоврядування в Україні.

Представлений навчальний посібник можна рекомендувати для вивчення питань місцевого самоврядування студентам за напрямом «Публічне управління та адміністрування» освітньо-кваліфікаційного рівня магістр. Також посібник розрахований на учнів коледжів, слухачів регіональних центрів підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців. Рекомендується для самоосвіти посадових осіб органів місцевого самоврядування.

УДК 35:352+353

ББК 67.300г22

ISBN 978-617-7458-10-3

© Колектив авторів, 2016

© Кондор-Видавництво, 2016

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	7
1.1. Категоріальний апарат теорії місцевого самоврядування.....	7
1.2. Ключові принципи місцевого самоврядування.....	8
1.3. Завдання та функції місцевого самоврядування.....	10
РОЗДІЛ 2. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	16
2.1. Становлення місцевого самоврядування на Русі (IX-XIII ст.)	16
2.2. Місцеве самоврядування українських земель у литовсько-польську добу (XIV - перша половина XVIII ст.).....	20
2.3. Організація місцевого самоврядування на українських землях у часи козаччини (друга половина XVII - XVIII ст.).....	27
2.4. Самоврядні традиції Запорізької Січі.....	34
2.5. Система органів місцевого самоврядування в Україні після ліквідації української державності у складі Російської імперії (XIX - початок XX ст.).....	39
2.6. Самоврядування і революційна доба (1917 - 1920 рр.).....	53
2.7. Місцева влада в радянський період (1917 - 1991 рр.).....	66
2.8. Становлення місцевої демократії в Україні: з 1990-х рр.....	74
2.9. Характерні особливості місцевого самоврядування в сучасній Україні.....	87
РОЗДІЛ 3. СВІТОВИЙ ДОСВІД МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	96
3.1. Сучасні зарубіжні моделі місцевого самоврядування.....	96
3.2. Практика діяльності місцевої влади в близькому та далекому.....	114

РОЗДІЛ 4. СУЧАСНА ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**ВІТЧИЗНЯНОГО МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ..... 134**

4.1. Правові засади сучасного самоврядування в Україні..... 134

4.2. Основи демократії на місцевому рівні..... 142

4.3. Сутність статуту територіальної громади..... 162

4.4. Матеріальні та фінансові основи місцевого самоврядування
в Україні..... 174**ГЛОСАРІЙ 195****СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ..... 220**